

רמב"ם הלכות תשובה פרק ד

(א) ארבעה ועשרים דברים מעכבין את התשובה, ארבעה מהן עון גדול והעושה אחד מהן אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו. ואלו הן: (א) המחטיא את הרבים ובכלל עון זה המעכב את הרבים מלעשות מצוה, (ב) והמטה את חבירו מדרך טובה לרעה כגון מסית ומדיח, (ג) הרואה בנו יוצא לתרבות רעה ואינו ממחה בידו, הואיל ובנו ברשותו אילו מיחה בו היה פורש ונמצא כמחטיאו, ובכלל עון זה כל שאפשר בידו למחות באחרים בין יחיד בין רבים ולא מיחה אלא יניחם בכשלונם, (ד) והאומר אחטא ואשוב ובכלל זה האומר אחטא ויום הכפורים מכפר.

רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק א (ה"ד-ט"ז)

כל היכול להציל ולא הציל עובר על לא תעמוד על דם רעך, וכן הרואה את חבירו טובע בים או ליסטים באים עליו או חיה רעה באה עליו ויכול להצילו הוא בעצמו או שישכור אחרים להצילו ולא הציל, או ששמע גוים או מוסרים מחשבים עליו רעה או טומנין לו פח ולא גלה אוזן חבירו והודיעו, או שידע בגוי או באנס שהוא קובל על חבירו ויכול לפייסו בגלל חבירו ולהסיר מה שבלבו ולא פייסו, וכל כיוצא בדברים אלו, העושה אותם עובר על לא תעמוד על דם רעך. הרואה רודף אחר חבירו להרגו או אחר ערוה לבועלה ויכול להציל ולא הציל, הרי זה ביטל מצות עשה שהיא וקצותה את כפה ועבר על שני לאוין על לא תחוס עינך ועל לא תעמוד על דם רעך. אע"פ שאין לוקין על לאוין אלו מפני שאין בהן מעשה חמורים הם שכל המאבד נפש אחת מישראל כאילו אבד כל העולם כולו וכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים כל העולם כולו.

בראשית פרק ד

(י) ויאמר מה עשית קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה:
 (יא) ועתה ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את דמי אחיך מידך:
 (יב) כי תעבד את האדמה לא תסוף תת כחה לך נע ונד תהיה בארץ:
 (יג) ויאמר קין אל ה' גדול עוני מנשא:

ספר העקרים מאמר שלישי פרק ב

ולפי שמציאות השלמות הזו באדם הוא בכח והמציאות אשר בכח כאלו הוא ממוצע בין המציאות והעדר קראו הכתוב אין אמר שלמה ומתר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל (קהלת ג') כלומר המותר הזה על הבהמה הוא דבר שמציאותו חלוש ואלו אמר אין מותר לאדם על הבהמה היה משמעו משפט חיובי כאלו אמר שיש לו מותר על הבהמה אבל היתרון ההוא הוא אין כלומר דבר שמציאותו חלוש לפי שאיננו רק כחניות בלבד וזה מבואר לבעלי ההגיון כי המשפט הזה כחו כח משפט חיובי לא משפט שוללי ועל הכח הזה אמר איוב והחכמה מאין תמצא (איוב כ"ח) כלומר כי מציאות החכמה הוא מן הכחניות הנמצא באדם הנקרא אין כי כשימצא בפעל יגיע תכלית שלמות האדם ולא קודם לכן ודרך הגעת זה הכח אל החכמה הוא מצד התשובה בשאלת אי זה הוא לדעת גדרי הדברים וזה אמרו ואי זה מקום בינה: